

ÉÉN + ÉÉN

IS DRIE

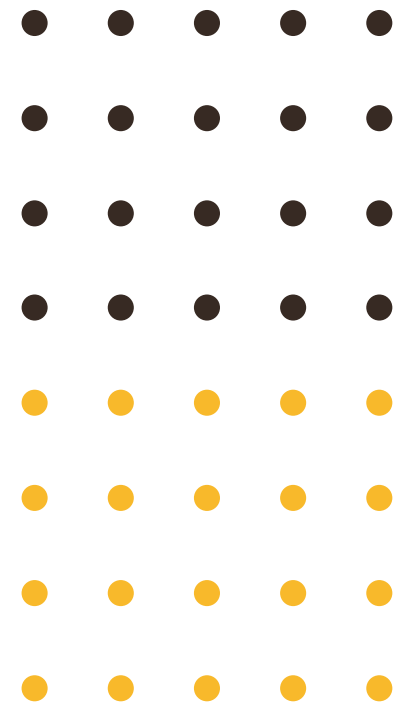
Het verhaal van de bibliotheek moet verteld worden! Daarom verschijnen er in de loop van het jaar verschillende publicaties. In dit vierde deel van de reeks spreken we met bibliotheken en hun samenwerkingspartners op het gebied van ‘leven lang ontwikkelen’. Wat betekent een leven lang ontwikkelen voor hen? En waarom werken ze samen op dit thema?

Wij vroegen drie bibliotheken (De Kempen, De Nieuwe Veste en Huis73) en hun partners alles over hun samenwerking. In het eerste verhaal wordt de samenwerking tussen een bibliotheek en een volksuniversiteit beschreven. Voor de zomer van 2021 spraken we met Marly Sengers (Bibliotheek De Kempen) en Jan Karsmakers (Volksuniversiteit De Kempen).

Marly werkt als teamleider en programmamaker bij Bibliotheek De Kempen. Bibliotheek De Kempen heeft in totaal negen vestigingen, verspreid over zeven gemeenten. Jan is voorzitter van het bestuur van de Volksuniversiteit De Kempen, een vrijwilligersorganisatie die is ontstaan in 1980. De bibliotheek zet zich in voor de ontwikkeling van individuen en de samenleving. De volksuniversiteit is een plek voor volwasseneneducatie op alle denkbare aspecten van ontwikkelingsgebieden, zoals cognitief, sociaal, creatief en lichamelijk. Jan legt uit: “Het aanbod is zo breed mogelijk. Onze slogan is “blij dat ik erbij ben”. Hiermee kom je op enkele kernaspecten en kernwaarden:

- Blij, het plezier vinden we belangrijk;
- Dat ik er bij hoor, het sociale;
- En blij dat ik bij ben, dat je leert.”

Start samenwerking

De samenwerking tussen Bibliotheek De Kempen en Volksuniversiteit De Kempen is begonnen in een van de vestigingen van Bibliotheek De Kempen, Bibliotheek Eersel, met het organiseren van theaterlezingen.

Marly: *“Dat deden we samen met Cultureel Centrum De Muzenval, in 2018 zijn we begonnen. We hebben onze krachten gebundeld zodat we een groter budget hadden voor programmering, die aansloot bij de doelstellingen van de bibliotheek zowel als de volksuniversiteit. Bij de bieb staan we voor persoonlijke ontwikkeling en dat staat ook bij wat Jan noemt ‘blij dat ik bij ben’.”*

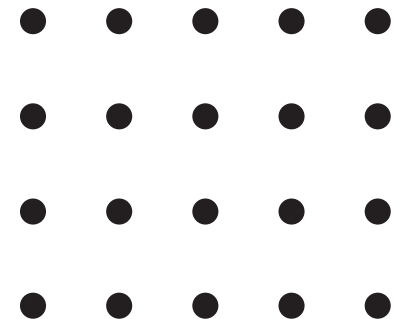
Marly gaat verder: *“Vervolgens hebben we gekeken hoe we het samenwerken kunnen versterken. Eerst hebben we dit op managementniveau gedaan, met het bestuur van de volksuniversiteit en de directie van de bibliotheek. En sinds afgelopen jaar zijn we aan de slag gegaan met een externe projectleider om de samenwerking te intensiveren. Hieruit zijn drie pijlers gekomen.”*

Pijlers

Pijler 1: De communicatie. Hoe kan de communicatie van de bibliotheek en de volksuniversiteit meer op elkaar afgestemd worden? Specifiek op punten waarop ze gelijk lopen, zoals taal, leren en geestelijk bij blijven.

Pijler 2: Programmering. Hoe kunnen de organisaties met de programmering dichterbij elkaar komen?

Pijler 3: Zichtbaarheid van de volksuniversiteit binnen de Kempen door informatiepunten in bibliotheken.

Marly: “De informatiepunten gaan we op drie plekken proberen, startend in augustus 2021. Mensen met vragen over de cursussen kunnen dan direct antwoord krijgen op hun vragen en zich eventueel gelijk inschrijven. Dit kunnen mensen zijn die specifiek met vragen voor de volksuniversiteit komen, of andere mensen die in de bibliotheek zijn. We zien de informatiepunten als een laagdrempelige aftasting over hoe we eventueel in de toekomst nog meer kunnen samenwerken, of dat het bij een bepaald punt blijft. Die vraag laten we in de toekomst liggen. Nu gaan we eerst de drie pijlers bekijken: hoe gaat dat het komende half jaar? Hoe gaat dat zich vormgeven? En wat biedt het de volksuniversiteit en de bibliotheek?”

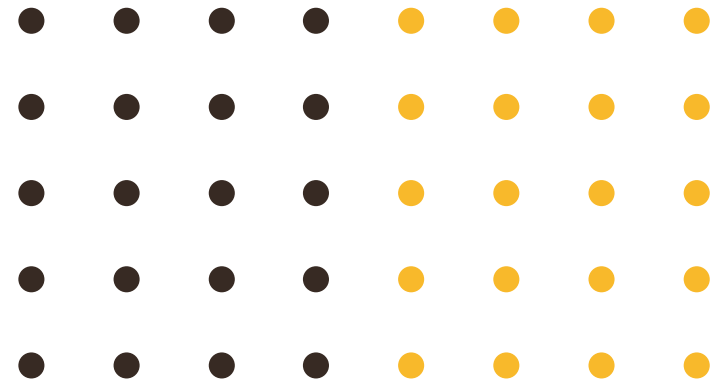
Kansen en voordelen

Vanuit de volksuniversiteit is de samenwerking erg belangrijk. **Jan:** *“Wij hebben een sterkte-zwakte analyse gemaakt, daaruit blijkt onder andere dat wij vanuit België veel concurrentie hebben omdat activiteiten daar goedkoper worden aangeboden. Tegelijkertijd zagen wij ook dat de bibliotheek in een transitie zat van een uitleenorganisatie naar een programmerende organisatie. De context van het programmeren gaf steeds meer overlap met wat wij als de volksuniversiteit doen en willen. Waarom zou je het dan apart ontwikkelen en elkaar min of meer op de tenen gaan staan? Of beconcurreren? Nee, wij zoeken het samen op en versterken elkaar. Zodat je als je over de organisaties heen kijkt, voor de regio een passend aanbod hebt en hetgeen wat er echt toe doet realiseert.”*

Door de krachten te bundelen bereiken de organisaties ook verschillende doelgroepen. **Marly:** *“Ik denk dat de bibliotheek een andere, misschien grotere, doelgroep aanspreekt dan de volksuniversiteit, en dat de*

volksuniversiteit mensen binnen de bieb kan brengen die er eerst niet waren. Ik zie het niet als een uitwisseling van de doelgroep, maar meer als een vergroting. Als wij elkaars activiteiten delen en samen activiteiten organiseren, dan wordt de kans groter dat mensen naar je activiteiten komen.”

Daarnaast heeft de volksuniversiteit een kwetsbaarheid volgens Jan, omdat zij een vrijwilligersorganisatie zijn. *“Wij zijn een financieel gezonde organisatie. Het werven en het aantal vrijwilligers loopt zeer goed, maar de wisselingen daarvan zijn best hoog. Die expertise overeind houden maakt ons kwetsbaar. Als wij deze expertise, in de breedste zin van het woord, delen met de bibliotheek, heeft dat een versterkte werking op de continuïteit.”*

Rolverdeling

In de samenwerking tussen de bibliotheek en de volksuniversiteit wordt gebruik gemaakt van een werkgroep en stuurgroep. De werkgroep is een soort doorsnede van de bibliotheek en de volksuniversiteit die samen de drie pijlers uitwerken. In de stuurgroep zitten naast Jan en Marly ook de directeur van de bibliotheek (Anneke Schellens) en de secretaris van de volksuniversiteit (Ine Toussaint). Verder wordt er gebruik gemaakt van een externe projectleider. **Marly:** *“Ten opzichte van de werkgroep is onze rol om te kijken of het de goede kant op gaat, en informatie ophalen. Onze rol binnen de stuurgroep is om gezamenlijk de richting van onze samenwerking in de toekomst te bepalen.”*

Jan vertelt: *“Het spreekt mij in dit project echt aan dat het goed is opgezet en professioneel is. Dat merk je ook omdat het leidt tot concrete acties. De sturing is goed ingebouwd in het project. Mocht een van de drie pijlers niet werken, dan zoeken we een ander alternatief. Als iets niet lukt wil het niet gelijk zeggen dat de samenwerking of het project mislukt is.”*

De diversiteit aan vrijwilligers en betaalde krachten wordt ook als een plus gezien. **Marly:** *“Iemand in een managementfunctie kan wel beslissen welke kant we opgaan, maar de mensen op de werkvloer brengen het tot uitwerking. Juist door die combinatie te maken binnen de werkgroep denk ik dat het meer verbinding, structuur en draagvlak kan geven om de drie pijlers uit te voeren.”* **Jan** vult daar op aan: *“Vrijwilligers kunnen overdag ook nog een baan hebben. Dan is het wel plezierig en belangrijk dat er open communicatie is, en begrip voor elkaars situatie als iemand ergens meer tijd voor nodig heeft. Daar ben ik in dit project ook heel positief over.”*

“Als iets niet lukt wil het niet gelijk zeggen dat de samenwerking of het project mislukt is.”

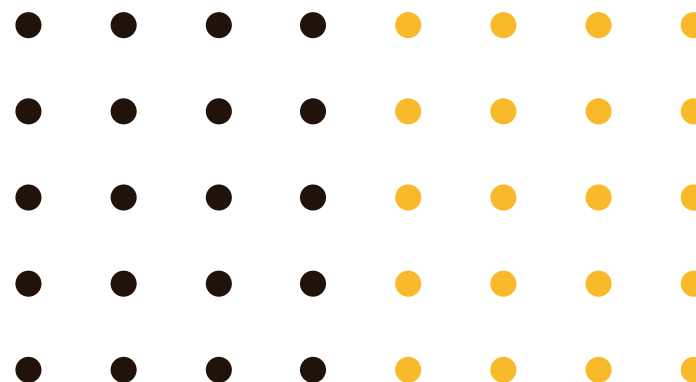
Soms kan dit lastig zijn. **Marly:** *“Wat wij soms onder werktijd doen, is voor hen vrijwilligerstijd. Dan heb je wel eens een deadline die je niet kunt halen omdat mensen wegens werk een bijeenkomst moeten afzeggen. Dat is zeker iets waar we tegenaan lopen. Maar dat bespreken we dan ook. Soms kunnen we dit oplossen, soms niet.”*

Openheid en communicatie

Openheid en communicatie staan centraal in de samenwerking. **Marly:** *“Bij andere samenwerkingen tussen de volksuniversiteiten en bibliotheken heeft het vaak veel extra geld en energie gekost voor de bibliotheek. Daarom hebben wij gezegd dat we een paar stappen terug doen, en eerst drie pilots uitvoeren. Hierbij blijven we open naar elkaar over wat wel en niet goed voelt, waar we nog over moeten nadenken, en wat we niet overhaast willen beslissen. Ik denk dat de openheid in communicatie echt belangrijk is. Als je dat niet goed doet in het begin, dan is heel het vertrouwen niet goed.”*

De organisaties hebben de gemeenten vanaf het begin betrokken. **Marly:** *“De vier gemeenten waarover het gaat hebben gesproken met onze externe projectleider. Bewust met haar zodat ze open kunnen praten. Uit die gesprekken kwamen vooral positieve geluiden, met een aantal kritische noten. Deze nemen we zeker mee.”*

Jan vult aan: *“Ik heb ook een aantal conservatieve reacties gehad, als ‘waarom zou je iets veranderen, het gaat toch goed’. Maar als je kijkt naar de ontwikkelingen zit er voor de volksuniversiteit een belangrijk aspect achter, met name de langetermijnvisie en langetermijninrichting.”*

Toekomstvisie

De toekomstvisie van deze samenwerking is anders voor de bibliotheek dan voor de volksuniversiteit.

Marly: *“Wij kiezen er echt bewust voor om het proces per stap te nemen. Dus kleine stapjes nemen, kleine dingen uitproberen, evalueren en daarna weer kleine stapjes verder. Ik kan én wil niet beantwoorden waar we in vijf jaar staan, want dan ga je het al invullen en maak je met die gedachten je keuzes.”*

De volksuniversiteit steunt die gedachte. **Jan:** *“Tegelijkertijd hebben wij gezegd dat de samenwerking wel iets moet opleveren, het moet betekenisvol zijn. Als het dat niet is, dan blijf je ergens hangen waar je niet weet hoe en waar je uit wil komen. Wij hebben uitgesproken*

dat we die langetermijnvisie wel meenemen. Er moet niet met verborgen agenda's gewerkt worden. Alles is uitgesproken en helder gemarkeerd in de samenwerking. De stap is in ieder geval gezet en nu moeten we kijken of het ook een gewenst resultaat oplevert en wat dan mogelijk het toekomstperspectief is.”

Marly vult aan: *“Het is ook prima als je twee net iets andere beelden hebt. Dan is het nogmaals belangrijk dat je daarover blijft communiceren, zoals we dus al doen. Dat is echt het allerbelangrijkste: met elkaar in gesprek blijven.”*

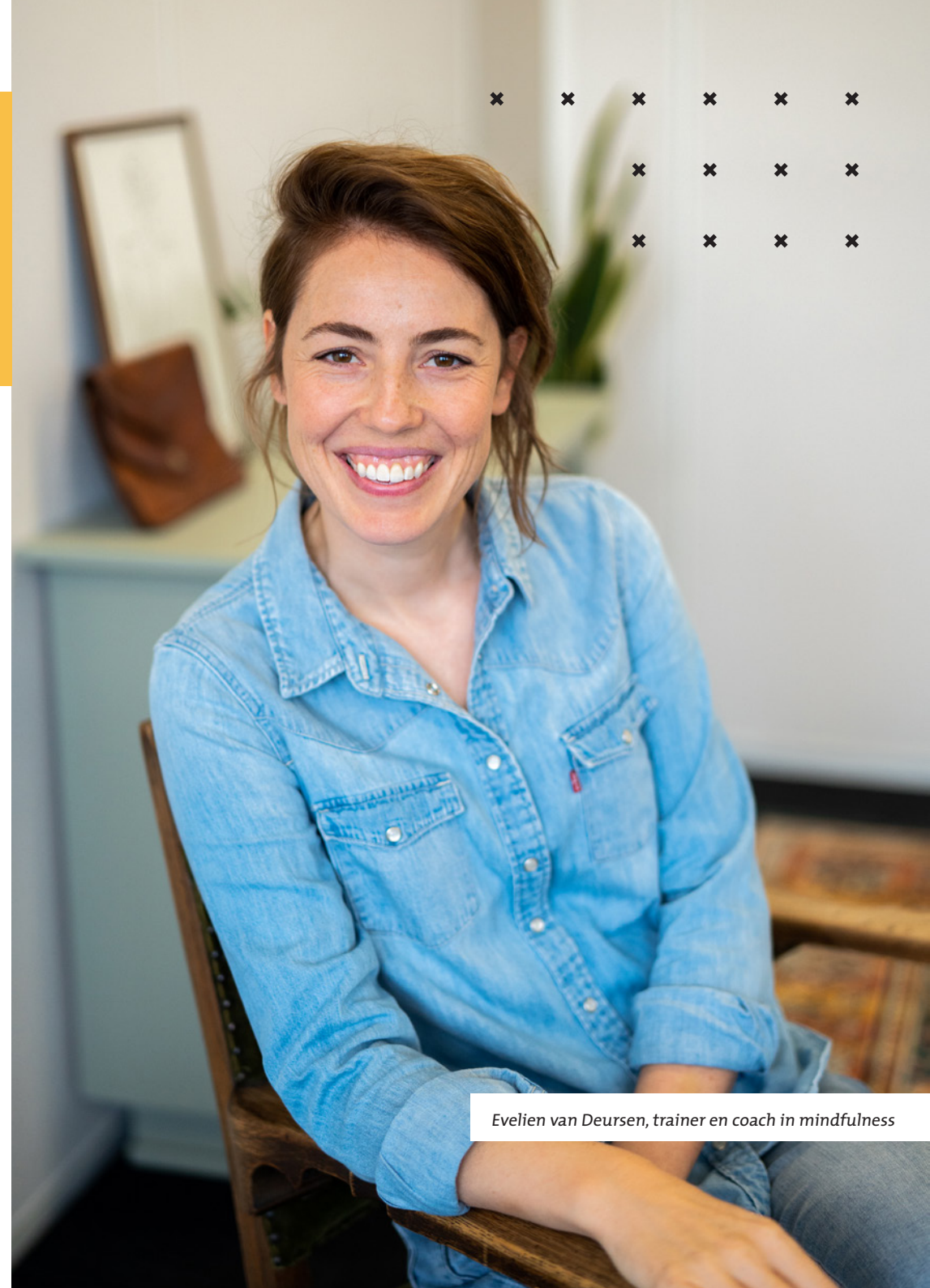
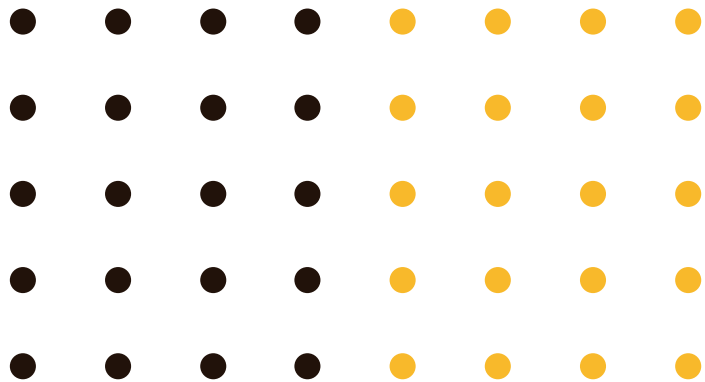

“Dat is echt het allerbelangrijkste: met elkaar in gesprek blijven.”

Voor het tweede interview spraken we met Evelien van Deursen, trainer en coach in mindfulness, en met Henriëtte van Lamoen, community librarian bij Huis 73 in Vught.

Vertel eens iets over jezelf

Graag! Ik ben Evelien van Deursen, 32 jaar en ik woon in Vught. Sinds ongeveer drieënhalf jaar heb ik m'n eigen onderneming in mindfulness. Ik geef mindfulnessstraining, -coaching en -workshops, zowel zakelijk als particulier. Ik ben erg blij dat ik dit werk kan doen.

Evelien van Deursen, trainer en coach in mindfulness

Mindfulness in de bibliotheek, hoe kwam dat zo?

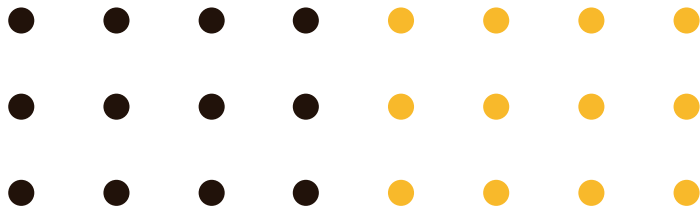
Het begon allemaal toen ik nog in Helmond woonde. Ik wilde een steentje bijdragen aan de gemeenschap, en dacht: waarom ga ik m'n betaalde werk niet ook gedeeltelijk vrijwillig doen? Dit werk doe ik namelijk het liefste! Vervolgens ben ik in contact gekomen met Bibliotheek Helmond-Peel en Bibliotheek De Lage Beemden en heb hun mijn aanbod gedaan. En zo kwam mindfulness in de bibliotheek.

En het sloeg aan! Ik herinner me een sessie in Beek en Donk waarbij de ruimte helemaal vol zat; wel dertig of veertig man. Financieel leverde dat me niets op, maar daar was het me ook niet om te doen. Het ging me erom een zaadje te planten en mensen, al was het maar een heel klein beetje, meer *mindful*, bewuster te maken. Ik wilde ze inspireren om ermee verder te gaan.

Het was zo'n succes en gaf me zoveel energie, dat ik het, nu ik in Vught woon – graag wilde voortzetten. Ik ben binnengelopen in DePetrus, heb me voorgesteld en gevraagd of ik vanuit m'n expertise iets kon betekenen. Marianne & Henriëtte zagen een mooie combinatie tussen mindfulness en de Walk & Talk. Dat sprak me aan omdat ik zelf ook een tijdje zonder werk heb gezeten. Ik voel me verbonden met deze doelgroep. Enfin, de samenwerking was van start.

Henriëtte van Lamoen; organiseerde 'Walk & Talk'

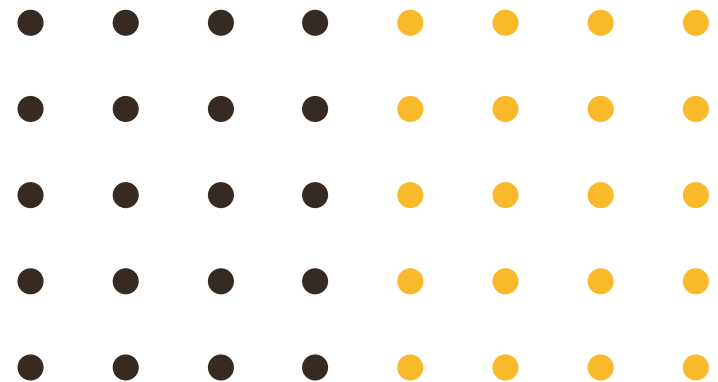
Henriëtte: ik organiseer de Walk & Talk samen met Marianne van Anders Bezig Zijn (ABZ) en dat doen we al een tijdje. We besteden regelmatig aandacht aan het cv en aan hoe je bijvoorbeeld een presentatiefilmpje van jezelf maakt. Dat soort dingen zijn vaak min of meer bekend bij mensen die al wat langer werkzoekend zijn. Wat Evelien aanbod was echt iets anders. We houden wel van een beetje buiten de gebaande paden treden.

Er is bij Walk & Talk behoefte aan zaken rondom persoonlijke groei en welbevinden. Onze bijeenkomst 'rouwverwerking bij baanverlies' had niet voor niets de grootste opkomst ooit. Mindfulness verwacht je qua inhoud misschien ook niet meteen bij de Walk & Talk, toch inspireert en prikkelt zo iets deelnemers waardoor ze weer verder kunnen met hun zoektocht.

Hoe combineer je mindfulness met het thema werkzoeken?

Evelien: Mindfulness kun je heel breed toepassen. Ik begon met een algemene basis en vervolgens trechterde ik naar situaties die herkenbaar zijn voor werkzoekenden. Hoe ga je bijvoorbeeld om met zenuwen voor een sollicitatiegesprek? Hoe ga je om met een afwijzing? Allerlei situaties waarbij je mindfulness in kunt zetten. Onlangs was de eerste keer in Vught. Er waren zeven mensen en we gingen al snel de diepte in. Mensen stelden persoonlijke vragen als: 'Ik slaap niet goed, wat kan ik doen?' De deelnemers waren echt geïnteresseerd en wilden graag leren. Aan het einde gaven ze ook aan dat ze graag met dit onderwerp verder willen; ze willen meer verdieping. Het was voor mij improviseren met de vorm van deze presentatie. Hoe ga ik de basis (die normaal gegoten wordt in sessies van 2 uur, 8 weken lang) laten zien in drie kwartier? Volgens mij is dat gelukt en ga ik graag een volgende keer verder waar ik gebleven was.

We hebben een nieuwe datum geprikt voor later dit jaar. Ik vermoed dat ik daarna ook nog wel terug zal komen. Over mindfulness kan ik weken praten. Het lijkt me mooi om het een terugkerend thema te laten zijn in de bibliotheek. Volgens mij is daar behoefte aan en ik maak er graag tijd voor. Het zou ertoe bij kunnen dragen dat de bibliotheek nog meer een plaats wordt van zelfontwikkeling en bewustzijn.

Waarom creëren we niet een soort community? De bibliotheek zou daar een mooie rol in kunnen spelen. Bijvoorbeeld: elke twee weken voor werktijd een geleide meditatie in de bibliotheek of een terugkerende lezing over een onderwerp dat met bewustzijn te maken heeft. Het is zo belangrijk om samen te komen met gelijkgestemden. Het is zo belangrijk dat mensen voelen dat ze niet de enigen zijn die weleens vastlopen. Ik heb in een moeilijke fase gezeten. Ik dacht toen dat ik heel raar was, maar dat is helemaal niet zo. Ik wil daar meer openheid over creëren.

De bibliotheek zou bijpassend een soort hoek met mindfulnessboeken kunnen maken. De deelnemers kunnen zich dan voor of na de sessie in het onderwerp verdiepen. Daarmee verbindt je mensen aan het onderwerp en de bibliotheek en draag je bij aan een duurzame ontwikkeling.

Henriëtte: Een mogelijkheid zou ook kunnen zijn dat je een cursus bij ABZ gaat geven. Of we gaan volgende keer met de Walk & Talk-groep naar Evelien toe, in plaats van andersom. Dat kan extra dienstverlening zijn: mensen lokaal aan elkaar verbinden, in de keuken kijken bij iemand die een eigen onderneming is gestart. We zijn sowieso best *outgoing*; we zijn ook een keer letterlijk aan de wandel gegaan tijdens een Walk & Talk.

“Waarom creëren
we niet
een soort community?”

Wat levert het jou persoonlijk op?

Evelien: Werken met steeds weer andere mensen met andere verhalen maakt dat ik in ontwikkeling blijf. Ik groei daarvan en het maakt me scherper. En ik breid m'n netwerk uit.

Nu ik mindfulness ook vrijwillig aanbied, kan ik het voor meer mensen toegankelijk maken, en dat is wat ik wil. Het is zó waardevol, het heeft me zoveel gebracht; dat gun ik iedereen. Voor sommige mensen is het een te grote drempel om in mijn praktijk binnen te stappen, maar niet om bij de bibliotheek een workshop te bezoeken. De bibliotheek is een veilige, toegankelijke plek. Dat ik meer mensen bereik, helpt weer mij het stigma van mindfulness af te halen. Het is geen zweverig gedoe maar juist praktisch, met beide benen stevig op de grond ruimte maken voor jezelf!

Hoe was de samenwerking met de bibliotheek?

Ik ben enthousiast onthaald en voelde me welkom. Vervolgens kreeg ik snel een reactie op mijn idee. Ik merkte dat Henriëtte en Marianne echt gemotiveerd waren om samen te werken. Dat motiveerde mij weer. De communicatie en promotie liepen ook gesmeerd; er zijn veel kanalen ingezet. Dat het allemaal zo goed verloopt maakt mij ook weer enthousiaster over de bibliotheek. De Petrus is dan ook een prachtbibliotheek. Ik kom ook uit een stad waar de kerk omgebouwd is tot theater, ik heb sowieso al een zwak voor dit soort gebouwen.

Waarom was de bibliotheek voor jou een logische partner op het gebied van Leven lang ontwikkelen?

Dan moet ik eerst even terug naar waar mindfulness over gaat. We krijgen met z'n allen de hele dag door advies van anderen: 'Dit zou goed voor je zijn', 'Je moet dat eens proberen'. Ik was zo gewend te varen op andere meningen dat ik niet meer wist wat ik zelf wilde. Dat is het tegenovergestelde van zelfredzaamheid. Zelfredzaamheid is: naar jezelf luisteren en voelen en ervaren wat jij wilt. Dat als iedereen, bij wijze van spreken, spinazie gaat eten en jij meer zin hebt in rode kool, je voor de rode kool gaat. Doordat de hele wereld roept wat je moet doen is het moeilijker om bij je gut feeling te blijven.

Ik wil mensen helpen om bewuster te worden van deze gut feeling. Om juist ook bij simpele keuzes een 'ja' en 'nee' te ervaren vanuit het lichaam. We zitten zo in ons hoofd dat we vergeten te luisteren naar ons gevoel. Dat laatste is ons ook niet echt geleerd. Ik wil mensen leren ook naar hun lichaamssignalen te luisteren. Je hebt

een fijner leven als je hoofd en hart optimaal kunnen samenwerken.

Leven vanuit gevoel plaats van alleen maar het hoofd is een basisvaardigheid, een must-learn. Welke overtuigingen heb je waardoor je in een baan blijft zitten die je eigenlijk niet wilt? Vind je bijvoorbeeld dat je perse carrière moet maken? Wat zegt je gevoel hierover? Misschien heb je stiekem wel de behoefte om het rustiger aan te doen en meer vrije tijd te hebben.

Ik vind het belangrijk om aan deze ontwikkeling een bijdrage te leveren. Voor mij is de bibliotheek daarin een logische partner omdat de bibliotheek laagdrempelig is en een centrale plaats inneemt in de samenleving.

Vond je een welzijnsinstelling niet beter passen bij mindfulness?

Dat past óók bij mindfulness! Echter benader ik deze vanuit het commerciële stuk om daar een volledige training te verzorgen voor het personeel. De bibliotheek is objectief terrein, voor iedereen toegankelijk, waar je

ook werkt. Het is laagdrempeliger, toegankelijk voor een diverser publiek. Een ander publiek dan in mijn bedrijf. Deze diversiteit is leuk en een korte kennismaking past hier mijn inziens goed bij. Je verrijkt je horizon met mindfulness en je kunt ervoor kiezen jezelf er meer in te verdiepen. Op deze manier kan er ook preventief gewerkt worden.

Is dat zo? Trek je een ander publiek in de bibliotheek dan voor je eigen bedrijf?

Ja. Naar een mindfulness-activiteit in de bibliotheek komen mensen juist ook vanwege nieuwsgierigheid, om eens te 'proeven'. Niet per se vanuit een last. Ze hebben in de krant gelezen dat deze activiteit is en zijn benieuwd naar wat het is. Dat maakt dat er andere verwachtingen zijn dan bij mensen die ik vanuit m'n bedrijf begeleid. Deze weten meestal al wat mindfulness is en willen dit gaan implementeren in hun leven. Omdat er een bepaald verlangen is dat dingen anders kunnen dan hoe ze nu gaan. Bepaalde stress of pijn waar ze anders mee willen leren omgaan.

In de bibliotheek plant ik een eerste mindfulness/ bewustzijn-zaadje. Ik hoop mensen te triggeren om er mee verder te gaan, op welke manier dan ook. En dat gebeurt. Ik spreek mensen die nu zeggen: 'Ik heb dat toen bij jou geleerd en ben daar zo en zo mee verder gegaan'. Dat is gaaf om te horen. Mindfulness heeft mijn leven positief veranderd. Dat gun ik anderen ook.

Wat heeft jou verrast in de samenwerking met de bibliotheek?

Hoe belangrijk en soms zelfs bepalend sfeer is. Hoe stimulerend het ook voor mij is om me welkom te voelen bij de bibliotheek. Op een plek waar ik potentie zie en waar ik iets kan betekenen. Dat is zo motiverend!

Als laatste spreken we met Rinske Faas (Taalhuiscoördinator bij Nieuwe Veste) en Letizia Rempelberg (Zout), die hun krachten hebben gebundeld voor de theatervoorstelling *Ik Ben Hier*.

Zout is een culturele theaterorganisatie, waarbij theater wordt ingezet om maatschappelijke vraagstukken op het podium te zetten. Letizia: “Dit doen wij spelenderwijs, in de breedste zin van het woord. We maken theatervoorstellingen en performances, waarbij we verhalen achter bepaalde doelgroepen laten zien. Daarnaast verzorgen we ook trainingen.”

Rinske: “Zout is een organisatie die goed bij Nieuwe Veste past, aangezien wij een culturele markthal zijn; een centrum voor de kunsten. Naast de bibliotheek en het taalhuis is er ook muziek, dans, beeldende kunst en theater.”

Samenwerking tussen Taalhuis en theatergroep 'Zout'. (foto: Barbara Medo)

Start samenwerking

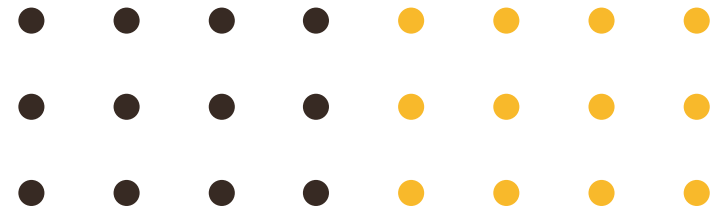
Afgelopen jaar hebben de twee organisaties samengewerkt op het project *Ik Ben Hier*. Een samenwerking tussen het taalhuis, vanuit de bibliotheek, en Zout. Het is voor Letizia niet de eerste samenwerking met Nieuwe Veste: *“Ik heb een project gedaan genaamd #Geraniums!, en heb ook een project georganiseerd rondom de opening van de culturele markthal, waarbij ik eigenlijk alle mogelijke doelgroepen samen heb gebracht.”*

(foto: Barbara Medo)

“Het project #Geraniums! is ontstaan nadat ik een oproep had gezien van een theaterwerkplaats voor ouderen in Den Haag (Grey Vibes). Ik wilde graag iets doen met deze doelgroep, maar wel met een stevige partner, dus klopte ik aan bij Nieuwe Veste. Daar bleek dat zij ook een behoefte hadden om de doelgroep ouderen meer aan te spreken.

Ik Ben Hier is een theaterproject specifiek met nieuwe Nederlanders. **Letizia:** *“Het doel is om NT2’ers theatertrainingen te bieden, daarnaast kunnen ze met taal oefenen in theatrale werkvormen. Dat biedt ook weer andere ingangen, op een speelse manier. Met een aantal van hen hebben wij uiteindelijk een theatervoorstelling ontwikkeld die we twee weekenden in oktober aan 800 mensen hebben laten zien.”*

Rolverdeling

Rinske: *“De theatertrainingen vonden plaats in Nieuwe Veste. Voor velen, doordat het taalhuis daar gevestigd is, een bekende plek waar je terecht kunt voor het leren van Nederlands en het ontmoeten van stadsgenoten.”*

Letizia vult aan: *“Plus Rinske is dé brug geweest naar de doelgroep. Dat vind ik zo sterk aan onze samenwerking. Als je met de vraag om mee te doen aan project als dit koud binnenkomt bij de doelgroep is dat lastig. Jullie hadden al een netwerk en dat is heel waardevol.”*

Rinske: *“Ik wil ook iemand noemen binnen ons netwerk, namelijk Ahmad Sherih. Hij kent zoveel mensen in onze stad, vooral ook nieuwkomers. Omdat Ahmad mensen vertelde over ons project, melden zij zich aan om mee te doen met de theatertrainingen.”*

Letizia was artistiek en inhoudelijk verantwoordelijk voor het project. **Letizia:** *“Dus de theatertrainingen verzorgen, een plan daarachter, welke stappen willen we per training zetten? Het was een vrij intensief traject.”*

Daarna interviewde ik de deelnemers, schreef de teksten en in co-creatie met de deelnemers ontwikkelden we de theatervoorstelling, met het centrum van Breda als decor.”

(foto: Barbara Medo)

Maatschappelijke impact

Rinske: “Mensen die nieuw in Nederland komen volgen vaak eerst een inburgeringsproject; een vol programma. Op gegeven moment worden er niet meer zoveel dingen voor hen geregeld. Er zijn wel vele activiteiten, maar hoe weet je wat er te doen is en waar? Daar proberen wij als taalhuis mensen bij op weg te helpen. Door samen met partners (creatieve) activiteiten te organiseren en ze te wijzen op de mogelijkheden in de stad. De deelnemers aan dit project hebben ontzettend veel gehad aan het meedoen, én wij hebben ze kunnen vertellen dat ze bij het taalhuis terecht kunnen voor vragen of bijvoorbeeld meedoen met een taalgroepje. Dat was ook een doel. Al is het hoogste doel dat dit project hen hun leven bijblijft. Het heeft zoveel impact voor de mensen die eraan mee hebben gedaan.”

Letizia: “We hebben een flinke maatschappelijke impact gemaakt in Breda. We hebben erg mooie, soms emotionele reacties gekregen van mensen die bijvoorbeeld zeiden ‘Ik zie vluchtelingen wel, en ik wil ook contact maken,

maar ik weet niet hoe?’” En ook bij de deelnemers merkt ze impact: “Zij hebben nu een keer positieve feedback gekregen op het feit dat ze zeiden ‘Ik kom uit Afghanistan en ik probeer hier mijn toekomst op te bouwen en dat is supermoeilijk’. Nu begrijpen mensen het beter.”

“Maar ook vanuit jezelf,” begint **Rinske**. “Ik werk al 6 jaar bij het taalhuis, ik ken veel nieuwe Nederlanders, maar ook ik hoor dingen waarvan ik dan denk ‘oh dit zeg ik ook’. Zo zei een deelnemer: ‘Ik hoor vaak dat ik al goed Nederlands praat. Maar ik wil niet zielig gevonden worden. Ik doe gewoon mee.’ En dat heeft mij ook weer aan het denken gezet.”

Rinske: “Daarnaast vind ik het heel sterk dat in de producties van Zout iemand zichzelf speelt en zijn/haar eigen verhaal gebruikt. Een laaggeletterde kun je niet spelen. En het jezelf-zijn vind ik ook zo krachtig aan dit verhaal.”

Duurzame samenwerking

Letizia: *“Rinske en ik zijn allebei op zoek naar een duurzame samenwerking. Ik Ben Hier is een project met twee jaar aan voorbereidingen. De grootte van het project met de voorstelling en alle marketing is niet iets wat we gemakkelijk jaarlijks kunnen doen. Het is geen cursus die je even aanbiedt. Maar de spelers willen ook graag verder, die vragen naar wat we hierna gaan doen. Voor mij is het dan ook een no brainer dat hier een vervolg uit moet komen, op welke manier dan ook. We moeten de banden die nu zijn gelegd levend houden, en bijvoorbeeld ook de mensen gaan inzetten als ambassadeurs.”*

Synergie

Volgens beiden was het een erg geslaagde samenwerking tussen beide organisaties. **Letizia:** *“We hebben een hele goede synergie tussen wat wij samen te bieden hebben en wat onze doelen zijn. Dat heeft erg goed gewerkt binnen dit project.”*

Rinske: *“Ik vind deze vorm van theater ook een hele mooie manier waar je mensen ziet groeien, dat is iets wat ik graag meeneem. Juist door de aanvulling van dit soort projecten leren mensen de taal. Ik denk dat dit iets is wat enorm belangrijk is; het is leuk, en het mag ook leuk zijn. Je hoeft niet alleen maar te studeren.”*

“We moeten de banden die nu zijn gelegd levend houden, en bijvoorbeeld ook de mensen gaan inzetten als ambassadeurs.”

Colofon:

Deze publicatie is tot stand gekomen binnen het project *Basisvaardigheden en Leven Lang Ontwikkelen*. Het is de vierde in een reeks waarin verschillende belanghebbenden 'het verhaal van de bibliotheek' vertellen.

© Cubiss, december 2021

Provincie Noord-Brabant

